

РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ ПІДГРУПИ **Г-1. АВТОРСЬКЕ ПРАВО** ПРОПОЗИЦІЇ ДО КОНЦЕПЦІЇ МБК

Презентує:

Анастасія Юшина, юрист з інтелектуальної власності

21.03.2024

ЧЛЕНИ ПІДГРУПИ

Г-1. АВТОРСЬКЕ ПРАВО

Бондар Ганна
Гордов Микола
Здрілько Микола
Кирій Анна
Марголін Олег
Науменко Олег

Охременко Сергій
Подушкіна Ольга
Соколов Ігор
Червак Олександр
Шевченко Володимир
Юшина Анастасія

АВТОРСЬКЕ ПРАВО

Які наявні проблеми, пов'язані з авторським правом в архітектурі?

- Замовники набувають майнові авторські права на проекти творів архітектури та на власний розсуд втручаються в проект твору архітектури, усувають автора-архітектора від участі в проекті, замінюють іншим архітектором. Як наслідок, якість проектних рішень страждає, нівелюється саме поняття авторства і репутації архітектора;
- Після передачі майнових авторських прав, автори-архітектори позбавляються можливості захищати проект твору архітектури від змін, внаслідок чого можливе спотворення твору;
- Авторів-архітекторів позбавляють права на участь в реалізації твору;
- Авторів-архітекторів позбавляють права на справедливу винагороду за повторну реалізацію проекту, у разі зміни або реконструкції проекту або твору архітектури

АВТОРСЬКЕ ПРАВО

Проблеми захисту прав авторів при здійсненні публічних закупівель

- У випадках, коли замовник замовляє різні стадії проектування окремими процедурами відкритих торгів, автор попередньої стадії проектування не має переважного права на продовження своєї роботи на наступній стадії проектування.
- Замовник виставляє на відкриті торги наступну стадію проектування, і змінюється автор.
- Замовники не вважають за можливе використовувати переговорну процедуру в таких випадках.
- Авторське право архітектора, що розробив певну стадію проектування не захищено. Незрозуміло, хто має нести відповідальність за якість проектних рішень у випадку постійної зміни автора. Якість проектних рішень страждає. Нівелюється саме поняття авторства і репутації архітектора.

Проблеми захисту прав авторів при здійсненні публічних закупівель

Закон України Про архітектурну діяльність»

Стаття 6. Архітектурні та містобудівні конкурси

...

Автор проекту, який переміг у конкурсі, має переважне право на подальше розроблення проектної документації, якщо інше не передбачено умовами конкурсу.

Особа, конкурсний проект якої визнано кращим, користується **переважним правом його реалізації.**

Закон України «Про публічні закупівлі»

Розділ VII

ПЕРЕГОВОРНА ПРОЦЕДУРА ЗАКУПІВЛІ

Стаття 40. Умови застосування переговорної процедури закупівлі

1. **Переговорна процедура закупівлі** використовується замовником як виняток і відповідно до якої замовник укладає договір про закупівлю після проведення переговорів щодо ціни та інших умов договору про закупівлю з одним або кількома учасниками процедури закупівлі.

2. Переговорна процедура закупівлі застосовується замовником **як виняток у разі:**

2) якщо роботи, товари чи послуги можуть бути виконані, поставлені чи надані **виключно певним суб'єктом господарювання** за наявності одного з таких випадків:

...

існує необхідність захисту прав інтелектуальної власності;

АВТОРСЬКЕ ПРАВО

Пропозиції

Визначення загального підходу застосування переговорної процедури закупівлі у зв'язку з захистом прав інтелектуальної власності, зокрема:

- визначення ознак проекту твору архітектури та моменту завершення створення твору архітектури (зокрема, на різних стадіях проектування);
- визначення моменту, з якого замовник набуває права на твір архітектури;
- визначення особливостей застосування переговорної процедури закупівлі в зв'язку з захистом прав інтелектуальної власності, що може полягати, зокрема, у повазі та дотриманні майнових прав автора-архітектора (серед іншого, **виключного право на участь у реалізації проекту твору архітектури, містобудування, садово-паркового мистецтва, та на внесення змін до не завершеного будівництвом чи збудованого твору архітектури, містобудування, садово-паркового мистецтва у разі зміни його функціонального призначення чи реконструкції**).

Необхідність приведення термінології до єдності

Закон України «Про авторське право і суміжні права»	Закон України «Про архітектурну діяльність»	Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»
<p>твір архітектури - твір у галузі спорудження будівель, містобудування, садово-паркового мистецтва, ландшафтних утворень у формі креслення, ескізів, моделей, збудованих будівель чи споруд, планів населених пунктів тощо;</p> <p>До об'єктів авторського права відносяться: ...</p> <p>твори архітектури, містобудування, садово-паркового мистецтва та ландшафтних утворень; твори художнього дизайну; ілюстрації, карти, плани, креслення, ескізи, пластичні твори, що стосуються географії, геології, топографії, техніки, будівництва та інших сфер діяльності;</p> <p>Стаття 12. Майнові права інтелектуальної власності на твір</p>	<p>об'єкти архітектурної діяльності (об'єкти архітектури) - будинки і споруди житлово-цивільного, комунального, промислового та іншого призначення, їх комплекси, об'єкти благоустрою, садово-паркової та ландшафтної архітектури, монументального і монументально-декоративного мистецтва, території (частини територій) адміністративно-територіальних одиниць і населених пунктів;</p> <p>Об'єктами авторського права в галузі архітектури є твори архітектури, містобудування і садово-паркового мистецтва, а також плани, креслення, пластичні твори, ілюстрації, карти та ескізи, що стосуються архітектури.</p> <p>Стаття 30. Майнові права на об'єкт архітектури</p>	<p>Об'єктом містобудування є планувальна організація території, система розселення, система взаємопов'язаного комплексного розміщення основних об'єктів промисловості, транспорту, інженерної та соціальної інфраструктури, функціональне зонування території України, її частин (груп областей), території Автономної Республіки Крим, областей, адміністративних районів, територій територіальних громад, населених пунктів, їх частин.</p>

АВТОРСЬКЕ ПРАВО

Пропозиції

- Усунути протиріччя та привести визначення основних термінів та положень у відповідність до Закону України «Про авторське право і суміжні права», а саме:
 - Визначення понять «твір архітектури», «твір містобудування», «проект твору архітектури» та співвідношення з термінами «об'єкт архітектури», «проект об'єкта архітектури». Визначення поняття «проект твору архітектури» дозволить визначити момент виникнення твору архітектури, права на який можуть повністю або частково переходити до замовника.
 - Визначити перелік майнових прав автора твору архітектури, з чітким визначенням спеціальних способів виключного права на використання твору, зокрема:
 - **виключне право на участь у реалізації проекту твору архітектури, містобудування, садово-паркового мистецтва (в тому числі шляхом здійснення авторського нагляду);**
 - **виключне право на внесення змін до не завершеного будівництвом чи збудованого твору архітектури, містобудування, садово-паркового мистецтва у разі зміни його функціонального призначення чи реконструкції.**

Проблема розподілу майнових прав

Закон України «Про авторське право і суміжні права»	Цивільний кодекс України	Закон України «Про архітектурну діяльність»
<p>Стаття 15. Авторське право на твір, створений за замовленням</p> <p>...</p> <p>2. Майнові права на твір, створений за замовленням, переходять до замовника з моменту створення твору у повному складі, якщо <u>інше не передбачено договором замовлення</u>. <i>Майнові права інтелектуальної власності на твір образотворчого мистецтва, створений за замовленням</i> (крім твору, спеціально створеного як елемент комп'ютерної програми), <i>належать його автору</i>, якщо інше не встановлено договором або законом.</p> <p>3. Якщо майнові права на твір переходять до замовника, автор має право на винагороду.</p> <p>4. Замовник має право вносити зміни до твору, створеного за замовленням, супроводжувати його ілюстраціями, передмовами, післямовами тощо, якщо інше не <u>передбачено договором замовлення</u>.</p>	<p>Стаття 440. Майнові права інтелектуальної власності на твір</p> <p>1. Майновими правами інтелектуальної власності на твір є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) право на використання твору; 2) виключне право дозволяти використання твору; 3) право перешкоджати неправомірному використанню твору, в тому числі забороняти таке використання; 4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом. <p>2. Майнові права на твір належать його авторові, якщо інше не встановлено договором чи законом.</p> <p>...</p> <p>4. Майнові права інтелектуальної власності на твір, створений за замовленням, переходять до замовника з моменту створення твору у повному складі, якщо інше не передбачено договором чи законом.</p>	<p>Стаття 30. Майнові права на об'єкт архітектури</p> <p>...</p> <p>Майнові права на об'єкт архітектури як об'єкт авторського права, створений за замовленням, належать творцеві цього об'єкта або замовникові спільно (?), якщо інше не встановлено договором.</p> <p>...</p> <p>Істотною умовою договору про створення твору містобудування є правовий режим здійснення майнових прав на містобудівну документацію з планування територій після передачі її замовнику.</p> <p>...</p> <p>Автор об'єкта архітектури як об'єкта авторського права має право на одержання у встановленому законодавством порядку авторської винагороди за його створення і використання.</p>

АВТОРСЬКЕ ПРАВО

Пропозиції

Щодо майнових прав автора-архітектора:

- Визначити пріоритет захисту прав автора-архітектора (як це наразі передбачено для творів образотворчого мистецтва в ст. 15 Закону України «Про авторське право і суміжні права»), та передбачити, що майнові права інтелектуальної власності на твір архітектури, містобудування, садово-паркового мистецтва **належать його автору**, якщо інше не встановлено договором або законом.
- Виходити з позиції, що права замовника на реалізацію проекту твору архітектури, містобудування, садово-паркового мистецтва (як і можливі подальші зміни а реконструкція) здійснюються на підставі наданого автором-архітектором **обмеженого права на використання (ліцензії)**, що дозволить захистити права автора та повноцінно реалізувати право на отримання винагороди за створення і використання твору, а також виключне право на участь в реалізації проекту твору архітектури, містобудування, садово-паркового мистецтва.

АВТОРСЬКЕ ПРАВО

Пропозиції

Щодо майнових прав автора-архітектора:

- Окреслити право на винагороду за використання твору різними способами, зокрема, але не виключно:
 - авторська винагорода за створення і використання твору архітектури (у спосіб реалізації проекту твору архітектури, тобто, створення завершеного будівництвом твору архітектури);
 - авторська винагорода за повторне використання проекту твору архітектури і розробленої на його основі робочої документації;
- Право на винагороду за використання зображень творів архітектури відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права» щодо випадків використання зображень творів архітектури з комерційною метою (що може бути реалізовано, зокрема, в порядку добровільного колективного управління).

ОЗНАЙОМИТИСЯ ІЗ РЕЗЮМЕ РОБОТИ ПІДГРУПИ